

CYSTIC LYMPHANGIOMA(HYGROMA) OF MESENTERY : ONE CASE REPORT

ปัทสกร เจียมบุญศรี

รพ. สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ 17

ABSTRACT :

Chemboonsri P. Cystic Lymphangioma (Hygroma) of Mesentery : One Case Report.
(Region 7 Medical Journal 1995 ; 2 : 163-168.)

Department of Surgery, Somdejprasangkharaj 17 Hospital, Suphanburi, Thailand.

Cystic Lymphangioma(Hygroma) was a congenital malformation of lymphatic system and mostly founded in children. The lesion was founded in head and neck for 75%, less than 5% in the abdomen. The chief complaint was abnormal mass, infection, or pressure effect of mass. One case of hygroma was reported with abdominal mass and chronic pain, the lesion was resected and postoperative patient was good.

บทคัดย่อ :**ปัทมสร เจียมบุญศรี. Cystic Lymphangioma (Hygroma) of Mesentery : One Case Report.**

(วารสารแพทย์เขต 7 2538 ; 2 : 163-168.)

กลุ่มงานศัลยกรรม, รพ. สมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ 17, สุพรรณบุรี.

Cystic Lymphangioma(Hygroma) เป็นความผิดปกติแต่กำเนิดของระบบทางเดินน้ำเหลือง และพบส่วนใหญ่เกิดในเด็กอายุน้อย พยาธิสภาพจะพบบริเวณศีรษะและคอประมาณ 75% และพบน้อยในบริเวณช่องท้อง อาการแสดงส่วนใหญ่จะม้ามโตด้วยมีก้อนผิดปกติ การติดเชื้อในก้อน หรือจากแรงกดทับของก้อนต่ออวัยวะใกล้เคียง รายงานผู้ป่วยหนึ่งรายที่มาด้วยมีก้อนในท้องและปวดท้องเรื้อรังได้รับการรักษาโดยการผ่าตัดเอาก้อนออก และหลังผ่าตัดผู้ป่วยอาการปวดท้องดีขึ้น

บทนำ

Cystic Hygroma เป็นความผิดปกติแต่กำเนิดของระบบทางเดินน้ำเหลือง ซึ่งความผิดปกตินี้เกิดจาก Malformation ของ Lymphatic vessel ทำให้การระบายน้ำเหลืองอุดตันและแสดงสภาพออกมาเป็นแบบ Unilocular หรือ Multicystic mass. Cystic Hygroma จะพบได้ตาม Cervical, Axilla, Mediastinum, และ Retroperitoneum¹ และพบว่าประมาณ 3/4 ของผู้ป่วยทั้งหมด พยาธิสภาพจะอยู่ส่วน Head และ Neck, 20% ของผู้ป่วยทั้งหมด พบที่ Axilla และอีก 5% พบส่วนอื่น ๆ ของร่างกายและเกือบทั้งหมดพบในผู้ป่วยที่อายุน้อยกว่า 3 ปี²

Benign lymphatic tissue แบ่งเป็น 3 แบบ³ คือ

1. Simple and capillary lymphangiomas
2. cavernous lymphangiomas
3. Cystic hygroma

และ Cystic hygroma เป็นความผิดปกติที่พบบ่อยที่สุดใน 3 แบบ

อาการนำส่วนใหญ่ของผู้ป่วย คือมาด้วยเรื่องก้อนที่ผิดปกติในที่ต่าง ๆ หรือมาด้วยเรื่องการติดเชื้อซึ่งมักจะเกิดจากเชื้อ Streptococcus หรือ Staphylococcus⁴ หรือมาด้วยเรื่องก้อนและมีอาการกดทับอวัยวะที่สำคัญใกล้เคียง เช่น หลอดลมที่คอ เส้นประสาท และเส้นเลือด เป็นต้น

รายงานผู้ป่วย

ผู้ป่วยเด็กหญิงไทย อายุ 5 ปี บ้านอยู่อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ติดตามบิดามารดามารับจ้างตัดอ้อยที่อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

อาการสำคัญ

ปวดท้องมากมาประมาณ 2 วัน

ประวัติการเจ็บป่วยในปัจจุบัน

ปวดท้องบริเวณต่ำกว่าสะดือมาประมาณ 2 วัน มี

ไข้ต่ำ ๆ ไม่ถ่ายอุจจาระ กินอาหารพอได้ ไม่มีคลื่นไส้อาเจียน ได้ไปรักษาที่สถานอนามัยมาก่อน อาการปวดท้องไม่ดีขึ้น

ประวัติเจ็บป่วยในอดีต

เคยปวดท้องบ่อยประมาณเดือนละ 4-5 ครั้ง เป็นมาประมาณ 3 ปี ได้รับการรักษาตามคลินิกหลายแห่ง วินิจฉัยโรคว่าเป็นลำไส้อักเสบ ได้ยามากิน อาการทั่วไปดีขึ้น

ไม่มีประวัติเจ็บป่วยร้ายแรง ไม่มีประวัติแพ้ยา

การตรวจร่างกาย

เด็กหญิงไทยอายุประมาณ 5 ปี น้ำหนัก 15 กิโลกรัม ร่างกายทั่วไปไม่ค่อยสมบูรณ์ ผอม ผิวเนื้อดำแดง กระสับกระส่ายและบ่นปวดท้องมาก ปากแห้งขาดน้ำ

- อุณหภูมิ 37.5 °C, ความดันโลหิต 120/70 มม.ปรอท ชีพจร 110/นาที การหายใจ 30/นาที
- ทรวงอกและหัวใจ หายใจเร็วและชีพจรเต้นเร็ว
- ช่องท้อง ท้องอืด กดเจ็บบริเวณท้องส่วนด้านล่าง คลำได้ก้อนในช่องท้องด้านขวา แต่ไม่ค่อยชัดเจน

ผลทางห้องปฏิบัติการ

- CBC : Hb 13.3 gm%, Hct 41%, WBC 28,800 Cell/mm³, PMN 93%, L 7%, Platelet adequate
- UA : Color yellow, Turbidity Slightly, Specific gravity 1.015, pH 6, Albumin trace, Sugar negative, WBC 5-10 /HP, Bacteria Few

การวินิจฉัยเบื้องต้น

Appendiceal Phegmon จาก Appendicitis

การรักษา

ได้นำผู้ป่วยรักษาโดยการผ่าตัด โดยเปิดหน้าท้องบริเวณ RLQ ของช่องท้อง และตรวจพบว่า ในช่องท้อง

มีน้ำอยู่สมควร และพบ Cystic mass, black color, 6 Cm. in diameter at mesentery of terminal ileum ห่างจาก ileocecal valve ประมาณ 2 ฟุต และพบ mild inflamed appendix.

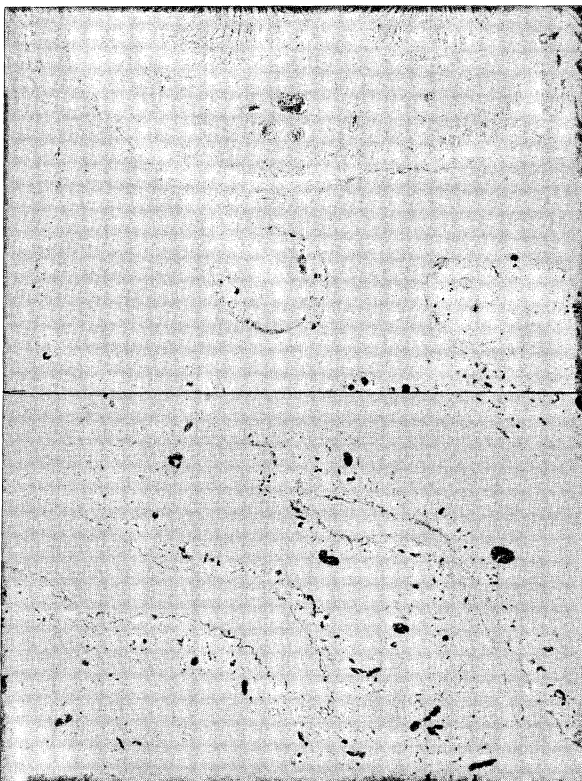
ได้ทำการผ่าตัด คือ

1. Appendectomy
2. Cystanal ileum segmental resection and end to end anastomosis

การวินิจฉัยหลังผ่าตัด

Cystic mass of mesentery, Cystic hygroma is likely

ผู้ป่วยที่เข้าพักรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลรวมทั้งสิ้น 10 วัน และไม่มีภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด รับประทานอาหารได้ดี ท้องไม่อืด และไม่มีภาวะติดเชื้อของแผลผ่าตัด

รูปที่ 1 Cystic Lymphangioma of Small Intestine (ขยาย 15 เท่า)

รายงานผลทางพยาธิสภาพ

Gross Description :

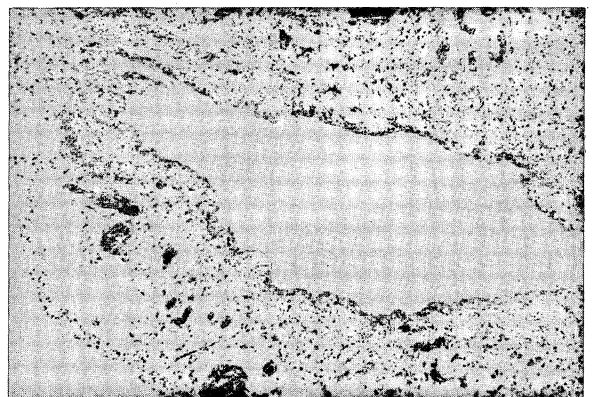
The specimen is a segmental resection of small intestine measuring 13 cm in length and including part of mesentery. The lesion is found as multiloculated thin walled cystic lesion involving the intestinal wall tissue extending into the mesentery measured 6 cm in the greatest diameter. The cut surface reveal septated spaces involving up to the submucosal area. No Mucosal ulceration is found.

Microscopic Description :

Sections reveal lesion as growth of cystic lymphatic spaces with thin fibrous septa infiltrated by lymphoid cells. Focal hemorrhage is also seen among the septal tissue. Extension of the lesion in the bowel wall has caused distortion of the mucosal folding. No evidence of malignancy is found.

Pathological Diagnosis :

Small intestines, ileum Cystic lymphangioma (hygroma)

รูปที่ 2 Cystic Lymphangioma of Small Intestine (ขยาย 33 เท่า)

วิจารณ์

Cystic Hygroma เป็นความผิดปกติของระบบต่อมน้ำเหลืองที่พบได้ไม่บ่อยนัก และพบน้อยมากที่มีพยาธิสภาพอยู่ในช่องท้อง ผู้ป่วยรายนี้มาด้วยอาการ Acute abdomen และมีประวัติปวดท้องเรื้อรังมาประมาณ 3 ปี และมีก้อนในท้อง ซึ่งพบว่าอาการนำของโรคอาจจะเกิดจากสาเหตุอื่น ๆ ได้ เช่น Acute Mesenteric Adenitis, Ruptured appendicitis, Meckel Diverticulitis, etc และโรคนี้มักจะพบในเด็กอายุน้อยทำให้การซักประวัติและตรวจร่างกายลำบากที่จะได้ข้อมูลมาช่วยในการวินิจฉัยโรคสำหรับอาการปวดท้องมากในผู้ป่วยรายนี้ สาเหตุเนื่องจากการติดเชื้อ เลือดออกภายในก้อน และมีการบิดพันของลำไส้

ในช่วง 14 ปี (2506-2519) พบผู้ป่วยเด็กที่มาด้วยปัญหามีก้อนในท้อง ในหน่วยงานกุมารศัลยศาสตร์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ของคณะแพทยจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยที่เป็น Cystic hygroma 7 ราย คิดเป็น 1.3% ของเด็กที่มาด้วยปัญหาก้อนในท้องทั้งหมดในช่วงเวลาดังกล่าว

เด็กส่วนมากไม่มีอาการแสดงอะไรเลย แต่ถ้าก้อนโตขึ้นอาจสังเกตท้องค่อ ๆ โต อาการที่พบอาจมีอาการปวดท้องมากน้อยก็ได้ และเป็นแล้วเป็นอีกไม่หายขาด บางคราวปวดมากจนตัวงอ เพราะมีการอุดตันของลำไส้จากก้อนกด หรือทำให้ลำไส้บิดพัน ก้อนที่คลำได้นุ่ม มักเลื่อนไปเลื่อนมาตามขวางได้ อาจพบโตเต็มท้อง คล้ายท้องมาน และอาจเกิดไส้เลื่อนบริเวณขาหนีบในเด็กด้วย

ผู้ป่วยอาจมาหาแพทย์ด้วยอาการบวม มีก้อน หรือมีภาวะแทรกซ้อนจากการติดเชื้อ มีเลือดออกในก้อนที่ใหญ่มาก ๆ ไปกดอวัยวะที่อยู่ใกล้เคียง

การรักษา Cystic Hygroma คือ การผ่าตัดเอาก้อนออกและหลีกเลี่ยงการตัดอวัยวะสำคัญที่อยู่ใกล้เคียงโดยไม่จำเป็น และพบว่า ผลการรักษามักจะได้ดีมากและไม่พบกลับเป็นซ้ำอีก

สรุป

Cystic Hygroma เป็นโรคของความผิดปกติที่เป็นมาแต่กำเนิดของระบบทางเดินน้ำเหลือง มักจะพบในเด็กอายุน้อยกว่า 3 ปี และส่วนใหญ่จะพบบริเวณศีรษะและคอ ในส่วนอื่นของร่างกายจะพบน้อยมาก การวินิจฉัยในบริเวณศีรษะและลำคอทำได้ไม่ยากนัก เพราะมักจะมาด้วยเรื่อง ก้อนและบวม ส่วนการวินิจฉัยในส่วนบริเวณอื่น ๆ จะทำได้ลำบากเพราะมักจะมาด้วยอาการของภาวะแทรกซ้อน เช่น การติดเชื้อ ภาวะเลือดออกในก้อน เป็นต้น การรักษา คือ การผ่าตัดนำก้อนออกซึ่งมักจะได้ดีมาก และพบว่าไม่มีการกลับเป็นซ้ำอีก

กิตติกรรมประกาศ

ผู้รายงานขอขอบพระคุณ นายแพทย์ชัยยะ เสดบุตร ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช องค์ที่ 17 ที่อนุญาตให้นำเสนอรายงานนี้และขอขอบคุณศูนย์พยาธิวิทยา วิ.เอส.พี. (3/4 ถ.จรัลสนิทวงศ์ ท่าพระ บางกอกใหญ่ กรุงเทพฯ) ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับผลทางพยาธิวิทยาและรูปถ่ายทางกล้องจุลทรรศน์ในการทำรายงานฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. Howard CF. Pediatric Surgery. In : David CS, Jr, ed. Text book of Surgery. Philadelphia : WB Saunders, 1986 : 1291.
2. Beigid GL. Neoplasms and neoplasm-like structures. In : Richard EB, ed. Nelson Text book of Pediatrics. Philadelphia : WB Saunders, 1992 : 1320.
3. Ralph GD. Disorders of the Lymphatic System. In : David CS, Jr, ed. Text book of Surgery. Philadelphia : WB : Saunders, 1986 : 1705-6.
4. Philip CG, Kathryn DA, R. Peter Altman et al.

- Pediatric Surgery. In : Seymour IS, ed. Principles of Surgery. Singapore : McGraw-Hill Book, 1989 : 1689.
5. พิทยา จันทรกมล. ก้อนในท้องเด็ก. ใน : พิทยา จันทรกมล, บรรณาธิการ. กุมารศัลยศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยเกษม, 1978 : 122.
6. พิทยา จันทรกมล. ก้อนในท้องเด็ก. ใน : พิทยา จันทรกมล, บรรณาธิการ. กุมารศัลยศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยเกษม, 1978 : 154.